

ਭਾਗ 9

‘ਹਵਾ’ ਅਥਵਾ ‘ਵਾਯੂ’ ਭਾਵੇਂ ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ—ਪਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ, ਬਾਹਰ, ਹਰ ਥਾਂ, ‘ਰਵਿ-ਰਹੀ-ਭਰਪੂਰ’ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਖਿਨ ਨਹੀਂ ‘ਜੀ’ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਫੇਰ ਭੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਹੋਂਦ ਦਾ :—

ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ,
ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,
‘ਯਾਦ’ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ,
‘ਭੁੱਲ’ ਵਿਚ ਹਾਂ,
ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ,

ਅਤੇ ਇਸੇ ‘ਭੁੱਲ’ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ‘ਹਵਾ’ ਉਦੋਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦ ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ‘ਸਾਹ ਘੁਟਦਾ’ ਹੈ ਯਾ ਇਸ ਦੇ ਕੱਜਨ ਅਥਵਾ ‘ਬੁੱਲੇ’ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ‘ਸਬਦ’ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ, ਬਾਹਰ, ਤਾਣੇ-ਪੇਟੇ, ‘ਸਰਬ-ਰਵਿ-ਰਹਿਆ’—ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਆਤਮਿਕ ‘ਜੀਵਨ ਅਧਾਰ’ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ :—

ਅਨਜਾਣ
ਅਗਿਆਨੀ
ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹ
ਅਵੇਸਲੇ ਅਤੇ
‘ਭੁੱਲ’ ਵਿਚ ਹਾਂ।

ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਮਾਂ-ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਬਿਰਤੀ, ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦਿਸਣਹਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੁਖਮ ਵਿਲਾਹੀ ਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਸੀਂ ‘ਭੱਬ’

Lekh 66 Shabad Part 9

Although we cannot see ‘air’ or ‘atmosphere’, it is present within us, outside, everywhere, ‘totally and fully permeating and pervading’ and is the life-line our existence. Without it we cannot live even for a moment. In spite of this we :-

never think,
do not feel,
do not ‘remember’,
forget,
do not value,

its eternal presence within and without and our whole life passes away in this ‘forgetfulness’.

We only remember this ‘air’ when we ‘suffocate’ in its absence or when we hear it thundering past or feel its gush.

In the same way although the ‘Shabad’ or Word is interwoven and intermingled, fully permeating and pervading within and without us, and is the ‘life-line’ of our existence but we are totally

unaware
ignorant
negligent
indifferent and (in a state of)
forgetfulness.

The reason for this is that over numerous births as our consciousness has become externally orientated and centered in the visible world and it has been unable to develop faith in the truths of the subtle, abstract divine realm. We

ਨੂੰ ਭੀ ਦਿਸਣਹਾਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ ਲੱਚਦੇ ਹਾਂ । ਇਸੇ ਲਈ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਨਿਸਚਿੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਨੋਕਲਪਤ 'ਰੱਬ' ਦੇ :—

ਮਠ
ਮੰਦਰ
ਟਿੱਲੇ
ਦਰਗਾਹ
ਮਝੀਆਂ
ਬੱਤ
ਤਸਵੀਰਾਂ

ਆਦਿ 'ਘੜ' ਕੇ, ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਦਿਮਾਗੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ 'ਪੂਰਤੀ' ਨੂੰ ਹੀ, 'ਧਰਮ' ਜਾਂ 'ਪਰਮਾਰਥ' ਸਮਝ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗਲਤਾਨ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਉਚੇਰੇ ਸੂਖਮ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਗੋਬੀ 'ਆਤਮ-ਮੰਡਲ' ਦੇ ਜਾਨਣ, ਬੁਝਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ :—

ਗਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਇਛਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਉਦਮ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ।

ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਅਗੋਚਰ, ਜਾਹਰਾ-ਜ਼ਹੂਰ, ਹਾਜ਼ਰਾ-ਰਜ਼ੂਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਾਬਤ ਸਾਡਾ ਗਿਆਨ :—

ਸੁਣਿਆ-ਸੁਣਾਇਆ
ਪੜਿਆ-ਪੜਾਇਆ
ਸਮਝਿਆ-ਸਮਝਾਇਆ
ਘੱਟਿਆ-ਘੱਟਾਇਆ

ਸਾਡੀ ਬੁਧੀ ਤਾਂਈ ਸੀਮਤ ਹੈ ।

ਅਕਾਰ-ਹੀਣ, ਨਿਰਾਕਾਰ, ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਅਗੋਚਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੂਖਮ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਰੂਪ' 'ਸਬਦ' ਦਾ

ਗਿਆਨ
ਸੋਝੀ
ਪਹਿਚਾਨ

want to see 'God' in (His) visible state. That is why human beings, according to their individual inclinations, have fashioned their imagined 'god's,

monasteries or hermitages
temples
'ta-ll' (sadhu's pray station on a hillock)
shrines
tombs
sculptures
pictures

and have regarded the fulfillment of these external intellectual (show of) faith to be 'religion' or 'religious pursuit' and are contented and wrapped up in it. (As a result) to recognize, unravel and understand the (existence of the) lofty, subtle, invisible, mysterious 'spiritual realm' we

have no knowledge
do not feel the need
do not have the desire
let alone making any effort.

The reason is this, our knowledge about the invisible, unfathomable, ever-present, omnipresent Timeless Being Waheguru is something that we have

heard (from others)
read or studied
understood or made to understand
rote learned or memorised

(and that knowledge) is limited to our intellect.

The

knowledge
realisation
recognition
belief
faith
'darshan'
meeting

ਨਿਸਚਾ

ਸ਼ਰਧਾ

‘ਦਰਸ਼ਨ’

ਸੇਲ

ਸਿਰਫ਼ ਆਤਮਿਕ ‘ਅਨੁਭਵ’ ਦੁਆਰਾ, ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।

ਇਸ ਆਤਮਿਕ ‘ਅਨੁਭਵੀ ਸੋਝੀ’ ਯਾ ‘ਤੱਤ-ਗਿਆਨ’ ਤੋਂ ਬਕੈਰ—ਸਾਡਾ ਗਿਆਨ, ਨਿਸਚਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਭੀ

ਓਪਰੀ

ਬਦਲਵੀਂ

ਅਧੂਰੀ

ਅਪੂਰਨ

ਗਲਤ ਅਤੇ

ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ

ਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਬੇਅੰਤ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ, ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭੀ, ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਗੋਚਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ‘ਹੋਂਦ’ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ‘ਸਰਬੱਗਤਾ ਉਤੇ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਯਾ ਸ਼ਰਧਾ ਨਹੀਂ ਉਪਜਦੀ, ਯਾ ਓਪਰੀ ਜੇਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ— ਜੋ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਤਾਂਈ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਖੇਤਰ ਦੀ ‘ਕਸਵੱਟੀ’ ਉਤੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ।

ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ‘ਗੁਰੂ’—‘ਸਤਿਗੁਰੂ’ :—

ਦੇਹਧਾਰੀ ਨਹੀਂ

‘ਇਕ-ਦੇਸੀ’ ਨਹੀਂ

‘ਇਕ-ਜਾਤੀ’ ਨਹੀਂ

ਇਕ ‘ਰੰਗੀ’ ਨਹੀਂ

ਇਕ ‘ਨਾਮੀ’ ਨਹੀਂ

‘ਤਸਵੀਰ’ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ

‘ਬੁੱਤਾਂ’ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ

‘ਮਰਨ-ਜੀਵਨ’ ਵਿਚ ਨਹੀਂ

L66/3

of the formless, shapeless, invisible, unknowable Timeless Being Waheguru and its subtle ‘manifested-form’ Shabad, can only take place in the innate self within through divine ‘intuition’ and it is beyond the grasp of the finite intellect.

Without this divine ‘intuitional realisation’ or ‘essence-knowledge’ – our knowledge, trust, faith filled belief too, will remain

superficial

impermanent

imperfect

incomplete

wrong and

without foundation.

That is why despite doing numerous (Gurbani) recitations (and indulging in acts of) worship, performing rites and rituals, and having religious discourses, our confidence or faith in the ‘presence’ of the invisible, unknowable Timeless Being and His Omniscience does not well up or (if it does) it is just superficial and is limited to the intellect. It does not perfectly live up to the ‘test’ of life’s realm.

But Gurbani tells us that our ‘Guru’ – ‘Satguru’:-

is not one who has a human form

is not restricted to ‘one country’

does not belong to one ‘caste’

is not of one ‘colour’

is not one having a single ‘name’

is not one with a ‘picture’

is not an ‘idol’

does not come in the fold of life and death

L66/3

‘ਸੁੰਡ’ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ
 ‘ਦਹਿਸਿਰਾ’ ਨਹੀਂ
 ‘ਚਾਰਥਾਹਾ’ ਨਹੀਂ
 ‘ਭਿਆਨਕ-ਰੂਪ’ ਨਹੀਂ
 ‘ਦੂਰ’ ਨਹੀਂ ।

ਦੇਹਧਾਰੀ ‘ਗੁਰੂ’, ਅਵਤਾਰ ਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਆਏ ਤੇ ਗਏ—ਪਰ ‘ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਰੂਪੀ’
 ‘ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ’ ਤਾਂ :—

‘ਇਕ’ ਹੈ
 ‘ਸਚ’ ਹੈ
 ‘ਪੂਰਾ’ ਹੈ
 ‘ਅਥਿਨਾਸੀ’ ਹੈ
 ‘ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੋ ਅਵਤਾਰਾ’ ਹੈ
 ‘ਨਾਲ ਹੋਵੇਦਾ’ ਹੈ
 ‘ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ’ ਹੈ
 ‘ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੇ’ ਹੈ
 ‘ਅੰਗ ਸੰਗ ਮੌਲਾ’ ਹੈ
 ‘ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੁਖਦਾਈ’ ਹੈ
 ‘ਰਖੇ ਜੀਅ ਨਾਲੇ’ ਹੈ
 ‘ਓਤ-ਪੋਤ ਲਪਟਾਏ’ ਹੈ

‘ਸਰਬ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ’ ਹੈ
 ‘ਜ਼ਾਹਰਾ ਜ਼ਹੂਰ’ ਹੈ
 ‘ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ’ ਹੈ
 ‘ਲਾਡ ਲਡਾਉਂਦਾ’ ਹੈ
 ‘ਖੇਲ ਖਿਲਾਉਂਦਾ’ ਹੈ
 ‘ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਗਲ ਲਾਉਂਦਾ’ ਹੈ
 ‘ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੇ’ ਹੈ
 ‘ਨਿਤ ਸਾਰ ਸਮਾਲੇ’ ਹੈ
 ‘ਅਨਦ-ਬਿਨੋਦੀ’ ਹੈ
 ‘ਮਿਠ ਬੋਲੜਾ’ ਹੈ

does not have a ‘trunk’
 does not have ‘ten heads’
 does not have ‘four arms’
 does not have a ‘frightening look’
 is not ‘far off’.

Numerous human ‘gurus’, avtaars have come and gone – but the
 ‘manifested-form’ ‘Shabad (Word) Guru :-

is only one
 is ‘truth’
 is ‘perfect’
 is indestructible
 is the one prophet from the beginning to the end
 is ‘ever present’
 is forever in attendance
 is nearer than the hand
 is the ever present God
 is ever present and comfort giving
 is abiding with the soul
 is ever interwoven and intermingled
 is pervading and permeating everywhere
 is ever at had
 is omnipresent
 is ever cuddling lovingly
 is ever staging the play
 hugs lovingly
 is providing sustenance
 is ever cherishing and remembering
 is ever blissfully playful
 is ever sweet in speech

'ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖ' ਹੈ
'ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ' ਹੈ ।

is a loving personality
is dearly affectionate.

ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਮਨੋਕਲਪਤ 'ਬੁਤ', 'ਤਸਵੀਰਾਂ' ਅਤੇ 'ਦੇਹ-ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ'—
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਉਪਰ ਦਰਸਾਈ 'ਕਸਵੱਟੀ' ਤੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ—ਕਿਉਂਕਿ
ਉਹ :—

ਅਖਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਸਦਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ
'ਬਦਲ' ਜਾਂਦੇ ਹਨ
'ਬਿਨਸਨਹਾਰ' ਹਨ
'ਪੂਰਨ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ
'ਸਰਬੱਗ' ਨਹੀਂ ਹਨ
'ਰਵਿ-ਰਹਿਆ-ਭਰਪੂਰ' ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ।

can go out of ones sight
can never be at hand or present all the time
can change
are destructible
can never be perfect
are not omniscient
can never be fully permeating and pervading.

ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅਨੁਸਾਰ—ਐਸਾ 'ਸਰਬ-ਰਹਿਆ-ਭਰਪੂਰ'
'ਗੁਰੂ' ਤਾਂ ਸਿਰਫ 'ਸਬਦ' ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ :—

Opposed to this, the imaginary 'idols', pictures, and 'human gurus do
not stand up to the stated 'test' of Gurbani because they:-

'ਸਚਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਸ ਦੇ ਸਬਦਿ ਨਿਸਤਰੈ ਸੰਸਾਰਾ ॥'
(ਪੰਨਾ—1055)

That is why according to the light of Gurbani - such 'fully permeating
and pervading' 'Guru' can only be the 'Shabad' or Word.

'ਸਬਦੁ ਗੁਰ ਪੀਰਾ, ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ, ਬਿਨ ਸਬਦੇ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨੰ ॥'
(ਪੰਨਾ—635)

1 True is the True Guru. Infinite is the Word of His Shabad.
Through His Shabad, the world is saved. 1055

'ਤੇਰਾ ਸਬਦੁ ਤੂੰ ਹੈ ਹਹਿ ਆਪੇ, ਭਰਮੁ ਕਹਾਹੀ ॥' (ਪੰਨਾ—162)
'ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪਿ ਸਬਦੁ ਜੀਓ, ਜੁਗ ਜੁਗ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ॥'
(ਪੰਨਾ—246)

2 The Word of the Shabad is his Guru and spiritual teacher, profound and
unfathomable; without the Shabad, the world is insane. 635

3 The Shabad is Yours; You are Yourself. Where is there any doubt? 162

'ਜਹ ਕਹ ਤਹ ਭਰਪੂਰੁ, ਸਬਦੁ ਦੀਪਕਿ ਦੀਪਾਯਉ ॥'
(ਪੰਨਾ—1395)

4 He Himself is the True Guru, and He Himself is the Shabad; in each and every
age, He loves His devotees. 246

'ਆਨਦ ਮੂਲੁ ਰਾਮੁ ਸਭੁ ਦੇਖਿਆ—ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗਜਿਆ ॥'
(ਪੰਨਾ—1315)

5 He is All-pervading everywhere; the Lamp of the Shabad, the Word, has been
lit. 1395

'ਇਕਾ ਬਾਣੀ ਇਕੁ ਗੁਰੁ, ਇਕੋ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ॥' (ਪੰਨਾ—46)
'ਏਕੰਕਾਰਹੁ ਸਬਦ ਗੁਨਿ ਓਅੰਕਾਰ ਅਕਾਰੁ ਬਣਾਇਆ ॥'
(ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ: 26/2)

6 I see the Lord, the Source of Bliss, everywhere; through the Word of the Guru's
Shabad, the Lord of the Universe thunders (is revealed). 1315

7 There is One Bani; there is One Guru; there is one Shabad to contemplate. 46

ਅਤੇ ਇਹ 'ਸਬਦ-ਰੂਪ' 'ਗੁਰੂ' ਸਦਾ ਲਈ, ਜੁਗੋ-ਜੁਗ, ਇਕੋ-ਇਕ
'ਅਵਤਾਰ' ਹੈ ।

8 From Ekangkaar came the vibration of the Word and manifestation of Oangkaar,
came into being. VBG 26/2

and this Guru, the manifestation of the Shabad is the one and only one
eternal 'Avtaar' or prophet.

‘ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥’

(ਚੋਪਈ ਪਾ: ੧੦)

ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ‘ਖੋਜ’ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ :—

‘ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਲੋਤਿ ਲਹੁ, ਜਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥

ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਛੁਟੀਐ, ਲੇਖਾ ਮੰਗੈ ਨ ਕੋਇ ॥’ (ਪੰਨਾ—1089)

ਸੋ ਗੁਰੂ ਕਰਉ ਜਿ ਸਾਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ, ਅਕਥੁ ਕਥਾਵੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥

(ਪੰਨਾ - 686)

ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ‘ਦਰਸ਼ਨ’ ਜਾਂ ‘ਮਿਲਾਪ’ ਦੀ ਜੁਗਤੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਸਬਦ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਅਥਵਾ ‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤ’ ਦੁਆਰਾ ‘ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ’ ਹੀ ਦਸੀ ਗਈ ਹੈ :—

‘ਸਾਹਿਬ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਹੈ ਦਿਸੈ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ॥’ (ਪੰਨਾ—509)

‘ਜੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਸਹ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ ॥’

(ਪੰਨਾ—1250)

‘ਪੁਰੈ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ ਆਈ ॥’ (ਪੰਨਾ—514)

‘ਸਬਦੇ ਹੀ ਨਾਉ ਉਪਜੈ, ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥’ (ਪੰਨਾ-644)

‘ਨਿਰਭਉ ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸਚੁ ਦਾਤਾ, ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ॥’

(ਪੰਨਾ—1034)

‘ਉਚੀ ਪਦਵੀ ਉਚੈ ਉਚਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇਆ ॥’

(ਪੰਨਾ—1041)

‘ਨਿਰੰਕਾਰ ਚਾਰ ਪਰਮਾਰਥ ਪਰਮ ਪਦ,

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਅਵਗਾਹਨ ਅਭਿਆਸ ਹੈ ॥’ (ਕ. ਭਾ. ਗੁ. 125)

ਇਹ ‘ਸਬਦ-ਸੁਰਤ’ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਿਰਫ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ :—

‘ਸੰਤਾ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੈ, ਤਾ ਸਚਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ॥’

(ਪੰਨਾ—756)

‘ਮਿਲੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ॥’ (ਪੰਨਾ—12)

‘ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦ ਸੁਰਤੀ ॥’ (ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ: 7/6)

‘ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਕਮਾਈ ॥’ (ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ: 16/1)

‘ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵਿਲੋਵੈ ॥’ (ਵਾ: ਭਾ: ਗੁ: 29/9)

1 *There is only one God who was in the beginning and will be in the end. Know and understand this for sure, He is my Guru. Baynti Chaup P 10*

For this reason Gurbani recommends that ‘research’ should be done on such a Guru:-

2 *Seek and find such a True Guru, who has no equal in His greatness. In His Sanctuary, one is released, and no one calls him to account. 1089*

3 *So make Him your Guru, who implants the Truth within you, who leads you to speak the Unspoken Speech, and who merges you in the Word of the Shabad. 686*

In Gurbani it is stated that the method of receiving the ‘darshan’ (audience) or the encounter with such a Satguru is only through the cultivation of the Shabad, or ‘Naam Simran through ‘Word-consciousness’:-

4 *My Master is eternal. He is seen by practicing the Word of the Shabad. 509*

5 *The life within all living beings is the Word of the Shabad. Through it, we meet our Husband Lord. 1250*

6 *Through the Perfect Shabad, one comes to meet God. 514*

7 *Through the Word of the Shabad, the Name wells up; through the Shabad, we are united in the Lord's Union. 644*

8 *The Fearless Lord is known through the Shabad, the Word of the True Guru; one's light merges into the Light. 1034*

9 *The lofty and exalted state, the highest of the high is obtained, practicing the immaculate Word of the Shabad. 1041*

10 *To get connected with the Primal Being and acquire the highest spiritual state, one has to meditate by churning the shabad in the consciousness while participating in the four actions (namely participating (1) in the sadh sangat, the company of the holy, (2) focusing the attention on the Guru (3) taking the charanphaul amrit (4) churning the Shabad in the consciousness. KBG 125*

This cultivation of the Shabad or Word-Consciousness can only take place in the sadh sangat, the company of the holy:-

11 *Remain united with the Society of the Saints; chant the Name of the Lord, and find peace. 756*

12 *In the company of the sadh sangat, the company of the holy contemplate upon the Naam.12*

13 *Reaching the holy congregation the consciousness of a gurmukh gets absorbed in the Word of the Guru. VBG 7/6*

14 *One accomplishes the word of the Guru in sadh sangat, the company of the holy. VBG16/1*

15 *In the company of the sadh sangat, churn (contemplate the Shabad of the Guru. VBG*

'ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਪਿਆਰਾ ॥' (ਵਾ: ਭ: ਗੁ: 29/20)

'ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵਸੰਦਾ ॥' (ਵਾ: ਭ: ਗੁ: 16/3)

ਦੂਜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ, 'ਸਬਦ-ਸੁਰਤ' ਦੀ ਕਮਾਈ, ਅਥਵਾ ਅੰਤ੍ਰ-ਮੁਖੀ 'ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ' ਕਮਾਈ ਜਾਂ 'ਸਿਮਰਨ' ਦੁਆਰਾ ਹੀ :—

ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ 'ਹਨੇਰ' ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

'ਭਰਮ' ਮਿਟਦੇ ਹਨ ।

'ਬਜਰ ਕਪਾਟ' ਖੁਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ।

ਹਉਮੈ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

'ਗੋਬਿੰਦ ਗੱਜਦਾ' ਹੈ ।

ਅਨਾਹਦ 'ਰੁਣ-ਝਣ' ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

'ਅਨਹਦ-ਧੁਨੀ' ਸੁਣਦੀ ਹੈ ।

'ਅਸਚਰਜ ਮਹਾਰਜ' ਦਾ ਸੁਆਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਮਨ 'ਅਲਮਸਤ ਮਤਵਾਰਾ' ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਮਨ ਇਲਾਹੀ 'ਨਾਮ-ਖੁਮਾਰੀ' ਮਾਣਦਾ ਹੈ ।

ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਕ੍ਰਿਸਮੇ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ, 'ਦਰਸ਼ਨ', 'ਕੋਤਕ' ਆਦਿ, ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਲਾਹੀ ਦੇਸ ਦੇ ਲਿਸਕਾਰੇ ਜਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ 'ਦਰਸ਼ਨ' ਸਮਝ ਕੇ, ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਂਦੇ ! ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜਾਂ 'ਦਰਸ਼ਨ' ਸਾਡੇ ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਅੰਤਿਸ਼ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਮਾਂ ਹੋਏ ਮਨੋਕਲਪਤ ਖਿਆਲਾਂ ਜਾਂ ਨਿਸਚਿਆਂ ਦਾ 'ਅਚੇਤ ਅਕਸ' ਦਾ 'ਝਲਕਾਰਾ' ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

“ਸਤਿਗੁਰ ਨੰ ਸਭੁ ਕੰ ਵੇਖਦਾ ਜੇਤਾ ਜਗਤੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥

ਡਿਠੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜਿਚਰੁ ਸਬਦਿ ਨ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ॥” (ਪੰਨਾ-594)

ਜੇ ਸਚੀ-ਮੁਚੀ ਏਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਫੋਰਨ 'ਮਨਮੁਖਤਾਈ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਗੁਰਮੁਖਤਾਈ' ਵਾਲਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ 'ਰੋੜ੍ਹ' (Routine), ਉਲਟ ਕੇ, 'ਆਤਮ ਪ੍ਰਾਇਣ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

1 *In the sadh sangat, the company of the holy, the love for the Word of the Guru arises.* VBG 29/20

2 *In the sadh sangat, the company of the holy, the Word of the Guru resides.* VBG 16/3

In other words, it is only through the cultivation of the 'Word-Consciousness' or the 'contemplation of the Naam' in the innate self within or through 'Simran' that:-

The darkness of ignorance can be dispelled.

'Doubts' get erased.

The heavy doors (of ignorance) open up.

Egotism is dispelled.

The *darshan* or audience with the Primal Being take place.

The connection with the Primal Being takes place.

Gobind, the Lord of the World thunders.

The unstruck 'melody is sensed.

The unstruck sound are heard.

The delightful taste of the wondrous supreme relish is experienced.

The mind becomes 'totally intoxicated'.

The mind enjoys the spiritual 'intoxication' of the Naam.

Life becomes a success.

Sometimes in our dreams we cannot contain our happiness when witness various miracles, scenes, '*darshan*', wondrous happenings etc. which we interpret as visions of the spiritual world or as receiving *darshan* or audience of the Immortal Lord or the Satguru! This scene or '*darshan*' is the 'unconscious reflection' or flash or manifestation of the accumulated imaginary thoughts or tendencies of our mind, intellect, sub-consciousness.

2 *All the living beings of the world behold the True Guru. One is not liberated by merely seeing Him, unless one contemplates the Word of His Shabad.* 594

If these are really true face-to-face *darshans*, then our life should at once change from one that is 'mind-orientated' to one that is 'Guru-orientated and the previous routines of life should take a right-about-turn to one that is dedicated to the soul.

ਰਾਮ ਗੁਰਿ ਮੋਹਨਿ ਮੋਹਿ ਮਨੁ ਲਈਆ ॥

ਹਉ ਆਕਲ ਬਿਕਲ ਭਈ ਗੁਰ ਦੇਖੇ,

ਹਉ ਲੋਟ ਪੋਟ ਹੋਇ ਪਈਆ ॥ (ਪੰਨਾ—836)

ਦਰਸਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਧ ਕੀ ਨ ਸੁਧ ਰਹੀ,

ਬੁਧ ਕੀ ਨ ਬੁਧ ਰਹੀ ਮਤਿ ਮੈ ਨ ਮਤਿ ਹੈ ॥ (ਕ. ਭਾ. ਗੁ. 25)

ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ 'ਪੈਗ' (Peg) ਪੀਣ ਨਾਲ—ਤਨ, ਮਨ, ਬੁਧੀ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਨੋਖਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹਾ ਕਿ :—

ਸਰੂਰ

ਹੁਲਾਸ

ਖੁਸ਼ੀ

ਖੇੜਾ

ਚਾਉ

ਉਮਾਹ

ਬੇ-ਫ਼ਿਕਰੀ

ਨਿਰ-ਭੈਤਾ

ਜੋਸ਼

ਆਦਿ, ਜੋ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੀ :—

ਤਕਣੀ

ਆਵਾਜ਼

ਹਰਕਤ

ਅਦਾਵਾਂ

ਸੋਚਨੀ

ਵਰਤਾਵਾ

ਖਾਣ

ਪੀਣ

ਸੌਣ

ਜਾਗਣ

ਆਦਿ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ 'ਪੱਖ' ਵਿਚ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਹਾਲਤ ਉਦੋਂ ਤਾਈਂ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤਾਈਂ 'ਸਰੂਰ' ਚੜਿਆ ਰਹੇ।

1 The Lord, the Guru, the Enticer, has enticed my mind.

I am stunned and amazed, gazing upon my Guru; I have entered the realm of wonder and bliss. 836

2 Upon witnessing the insight (of the Lord's presence) consciousness lost its

presence, the mind lost its discerning power and the intellect lost its intelligence. KBG 25

Upon taking a peg of alcohol, an unusual effect takes place on the body, mind and intellect, effect like:-

intoxication

elation

happiness

enchantment

joy

exuberance

lack of worry

fearlessness

enthusiasm

etc which affects the alcoholic's

vision

voice

movement

hostility

thinking

social contact

(way of) eating

(way of) drinking

(style of) of sleeping

(way of keeping) awake

etc., which manifests itself in every 'facet' of (the alcoholics) life. But this condition prevails for so long as the 'intoxication remains.

ਜਦ 'ਸਰੂਰ' ਉਤਰ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਐਨ ਏਸੇ ਤਰਾਂ—ਜਦ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ 'ਸਬਦ-ਸੁਰਤ' ਦੀ ਕਮਾਈ ਅਥਵਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ-ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤ-ਆਤਮੇ :—

ਮਨ ਇਕਾਗਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।
ਸਬਦ-ਸੁਰਤ ਦਾ 'ਮੇਲ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
ਆਤਮਿਕ 'ਖਿੱਚ' ਖਾਂਦਾ ਹੈ ।
ਸਬਦ ਵਿਚ 'ਲਿਵ ਲੀਨ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
'ਰੁਣ-ਬੁਣ' ਛਿੜਦੀ ਹੈ ।
ਆਤਮਿਕ 'ਕਲਾ' ਵਰਤਦੀ ਹੈ ।
'ਅਨਹਦ-ਪੁਨੀ' ਸੁਣਦੀ ਹੈ ।
'ਅਣਮੜਿਆ ਮੰਦਲ' ਵੱਜਦਾ ਹੈ ।
'ਬਿਨ ਸਾਵਣ ਘਨਹਰ' ਗੱਜਦਾ ਹੈ ।
'ਝਿਮ-ਝਿਮ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰਾ ਹੁੰਦਾ' ਹੈ ।
'ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲਾ' ਪੀਂਦਾ ਹੈ ।
ਪ੍ਰਿਮ-ਰਸ ਦਾ ਅਸਚਰਜ ਸਵਾਦ ਚਖਦਾ ਹੈ ।
'ਨਾਮ' ਦਾ ਸੋਮਾ ਫੁਟਦਾ ਹੈ ।
'ਅਨਹਦ-ਨਾਦ' ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।
'ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਭੋਜਨ ਛਕਦਾ ਹੈ ।
'ਨਿਜ-ਘਰ' ਵਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
'ਗੋਬਿੰਦ-ਗੱਜਦਾ' ਹੈ ।
'ਪਿਉ-ਦਾਦੇ ਕਾ ਖਜਾਨਾ' ਦਿਸਦਾ ਹੈ ।
ਅਨੰਤ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ ।
'ਨਾਮ-ਖੁਮਾਰੀ' ਚੜਦੀ ਹੈ ।

ਆਦਿ, ਅਨੇਕਾਂ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਦੀਆਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ।

ਇਹ 'ਨਾਮ-ਖੁਮਾਰੀ'—ਫੇਰ ਉਤਰਦੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ, 'ਸਬਦ-ਸੁਰਤ ਲਿਵਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਆਤਮਿਕ 'ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲੇ' ਦਾ 'ਅਮਿਓ-ਰਸ' ਪੀ-ਪੀ ਕੇ ਅਲਮਸਤ ਮਤਵਾਰੇ ਅਥਵਾ 'ਖੀਵੇ' ਹੋਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਇਸ 'ਗੁਰਮੁਖ ਅਵਸਥਾ' ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ : —

L66/9

When the intoxication recedes, the condition of the alcohol return to what it was before.

Exactly in the same way – when the guru-beloveds cultivate the 'word-consciousness' or do *simran* then through the blessings of the Guru in their innate self within:-

the mind is able to focus or concentrate.
the connection of the word-consciousness takes place.
they experience a divine 'pull'.
they get 'absorbed' in the Shabad or word.
'celestial melody' begins.
divine 'power' comes into play.
'unstruck-sound' can be heard.
the skinless drums begin to sound.
without the rainy season, the clouds shake with thunder.
slowly, gently, drop by drop, the stream of nectar trickles down
within.
drink from the 'goblet of love'.
they enjoy the wondrous taste of love-relish.
the fountain of 'Naam' bursts forth.
unstruck sound can be had.
they eat the ambrosial-food.
they abide in the true home within.
Gobind, the Lord of the world thunders.
they can see the heritage treasure of their ancestors.
they enjoy eternal bliss.
they are enveloped by the intoxication of the Naam.

etc and in this way they become the beneficiaries of numerous divine virtues.

This 'intoxication of the Naam' then does not wear off because the Guru-orientated, immersed in the Shabad or Word Consciousness, day and night continue to drink the 'ambrosial essence' (of Naam) from the divine 'goblet of love' and remain in a state of inebriation and rapture or intoxication. This 'state of a gurmukh' is mentioned in Gurbani as follows:-

L66/9

ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵਤ ਸਦ ਹੀ ਰਾਤਾ ॥ ਆਨ ਰਸਾ ਖਿਨ ਮਹਿ ਲਹਿ ਜਾਤਾ ॥
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਅਲਮਸਤੁ ਮਤਵਾਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ—377)

ਤੇਰਾ ਜਨੁ ਰਾਮ ਰਸਾਸਿਣਿ ਮਾਤਾ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਾ ਨਿਧਿ ਜਾ ਕਉ ਉਪਜੀ, ਛੋਡਿ ਨ ਕਤਹੁ ਜਾਤਾ ॥
(ਪੰਨਾ—532)

ਰਾਮ ਰਸਾਇਣਿ ਜੋ ਜਨ ਗੀਧੇ ॥
ਚਰਨ ਕਮਲ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਬੀਧੇ ॥ (ਪੰਨਾ—198)

ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਅਲੌਕਿਕ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ ਗੁੜੀ-ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ :—

ਅਖਾਂ ਦੀ 'ਬਿਨੋਦੀ'
ਤਕਣੀ ਦਾ 'ਤੇਜ'
ਚਿਹਰੇ ਦਾ 'ਠਠਮਾ'
ਚਿਹਰੇ ਦਾ 'ਖਿੜਾਓ'
ਮਥੇ ਦੀ 'ਚਮਕ'
ਬੋਲੀ ਦੀ 'ਮਿਠਾਸ'
ਬਚਨਾਂ ਦੀ 'ਦਾਮਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ'
ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ
'ਦਇਆ-ਖਿਮਾ' ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਰਾ
ਪਿਆਰ ਦੀ 'ਅਕ੍ਰਿਖਨ ਖਿੱਚ'
ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲੇ ਦੀ 'ਮਸਤੀ'
ਨਾਮ ਦੀ 'ਖੁਮਾਰੀ'

ਆਦਿ, ਅਨੇਕਾਂ ਆਤਮਿਕ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ 'ਦੈਵੀ-ਜੀਵਨ' ਦੀ 'ਬੈਰਾਗੀ-ਅਵਸਥਾ' ਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ 'ਤਕਣੀ', 'ਬੋਲ', 'ਹਰਕਤ', 'ਸੋਚ' ਵਿਚੋਂ, ਫਲ ਦੀ 'ਖੁਸ਼ਬੋ' ਵਾਂਗ, ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

'ਰਤਨੁ ਲੁਕਾਇਆ ਲੁਕੈ ਨਾਹੀ—ਜੇ ਕੋ ਰਖੈ ਲੁਕਾਈ ॥' (ਪੰਨਾ—608)

'ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹਿਰਦੈ ਰਾਖਿਆ ਰਤਨੁ ਨ ਛਪੈ ਛਪਾਇਆ ॥'

(ਪੰਨਾ—659)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ ਦੀ 'ਰੂਹ', 'ਸਰਬ-ਰਚਿਆ-ਭਰਪੂਰ' 'ਸਬਦ' ਦੇ 'ਆਤਮਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਦੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਵਿਚ :—

L66/10

1 One who drinks in the Lord's sublime essence is forever imbued with it, while other essences wear off in an instant..... 377
One who drinks in the Lord's sublime essence, is intoxicated and enraptured.

2 Your humble servant, O Lord, is intoxicated with Your sublime essence. One who obtains the treasure of the Nectar of Your Love, does not renounce it to go somewhere else. 532

3 Those humble beings who are accustomed to the Lord's sublime essence, are pierced through with loving devotional worship of the Lord's Lotus Feet. 198

The supernatural divine status of gurmukhs or guru orientated persons can never remain a secret or be hidden, because through

the playfulness of their eyes
the power in their look
the composure on their face
the bloom on their face
the shine on their forehead
the sweetness of their voice
the dynamic power of their words
their peace of mind
their dealings of compassion and forgiveness
the attracting power of their love
their intoxication in the goblet or cup of love
their intoxication in the Naam

etc., the manifestation of their divine life's 'unattached status' with numerous divine virtues, automatically keep manifesting like the 'fragrance' of a flower at every 'glance', 'spoken word', 'action', 'thought' of theirs.

4 The jewel is concealed, but it is not concealed, even though one may try to conceal it. 608

5 By various efforts, I have enshrined it within my heart; this jewel cannot be hidden by hiding it. 659

In this way the 'spirit' of the Guru-orientated person keeps

L66/10

ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀ

ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀ

ਜੀਂਦੀ

ਬੀਂਦੀ

ਵਸਦੀ

ਮੌਲਦੀ

ਤੁਣਕੇ ਖਾਂਦੀ

ਹਸਦੀ

ਖੇਲਦੀ

ਲਾਡ ਲਡਾਉਂਦੀ

ਅਨੰਤ ਇਲਾਹੀ ਰਸ, ਰੰਗ, ਸਵਾਦ, ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਮਾਣਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ।

ਇਹੋ 'ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ' ਦਾ :—

ਧਰਮ

ਕਰਮ

ਗਿਆਨ

ਮਜ਼ਹਬ

ਕਰਤਵ

ਪਾਠ-ਪੂਜਾ

ਪ੍ਰਮਾਰਥ

ਭਜਨ

ਜੀਵਨ

ਕਲਿਆਨ ਹੈ ।

ਇਸ ਇਲਾਹੀ 'ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ' ਦੇ ਆਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚੋਂ 'ਨਿਕਲਨਾ' ਹੀ, ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਿਕ 'ਮੌਤ' ਹੈ ।

ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਤਹ ਤੂ ਹੈ ਤੁਝ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਫੂਟਿ ਮਰਾ ॥

(ਪੰਨਾ—25)

ਨਾਨਕ ਜਿਤੁ ਵੇਲਾ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ,

ਤਿਤੁ ਵੇਲੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ਜੀਉ ਮੇਰਾ ॥ (ਪੰਨਾ—562)

ਗੁਰਮੁਖ ਜਨ ਦੀ ਇਸ :—

ਆਤਮਿਕ 'ਖੁਸ਼ਬੋ'

ਰਹਿਣੀ-ਬਹਿਣੀ

L66/11

soaring

swimming

living

existing

abiding

blooming

jolting

laughing

playing

cuddling

and enjoying unlimited relish, hue, love of the Self in the skies of the 'ever present, all engulfing', 'divine illumination' of the 'Shabad'

This is Guru-orientated person's

duty

action

knowledge

religion

performance

recitation of scriptures and worship

religious pursuit

religious devotion

life

emancipation.

Coming out from the divine illumination of this spiritual 'love of the innate Self' is indeed spiritual 'death' for him.

1 Wherever I look, You are there. Outside of You, I would burst and die. 25

2 O Nanak, that moment when I forget my Lord and Master - at that moment, my soul dies. 562

With this Guru-orientated person's:-

spiritual fragrance

life-style

L66/11

ਭੁਲ-ਭੁਲ ਪੈਂਦਾ 'ਪਿਆਰ'
 ਪਿਆਰ 'ਤਕਣੀ'
 ਦਾਮਨਿਕ 'ਫੋਹ'
 ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ ਦੀਆਂ ਲਿਸ਼ਕਾਂ
 ਸਬਦ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕ
 ਦੇਵੀ ਸੂਭ ਭਾਵਨਾਵਾਂ
 ਦਾਮਨਿਕ ਜੀਵਨ
 ਚੁੰਬਕੀ ਖਿਚ

ਨਾਲ, ਬੇਅੰਤ ਹੋਰ ਅਭਿਲਾਖੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਜੋ ਉਸ ਦੇ
 ਨੇੜੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੰਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਟਿ ਉਧਾਰਦਾ ਭਾਈ—ਦੇ ਨਾਵੇ ਏਕ ਕਣੀ ॥
 (ਪੰਨਾ—608)

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਹੀਂ ਕਛੁ ਘਾਲ ॥ ਦਰਸਨੁ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ ॥
 (ਪੰਨਾ—272)

ਕਬੀਰ ਸੁੰਦੀ ਮੁਖ ਧੰਨਿ ਹੈ ਜਾ ਮੁਖਿ ਕਹੀਐ ਰਾਮੁ ॥
 ਦੇਹੀ ਕਿਸ ਕੀ ਬਾਪੁਰੀ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੋਇਗੋ ਗ੍ਰਾਮੁ ॥ (ਪੰਨਾ—1370)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਸਬਦ' ਅਖਰ ਬੇਅੰਤ ਵਾਰੀ, ਇਸ ਦੇ ਸੂਖਮ ਅੰਤ੍ਰੀਵ
 ਆਤਮਿਕ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਬਿਰਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ—ਅਸੀਂ 'ਸਬਦ' ਦੇ ਅਖਰੀ ਸਰੂਪ ਦੇ
 ਦਿਮਾਗੀ, ਓਪਰੇ ਜਿਹੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਣੂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੂਖਮ 'ਅੰਤ੍ਰੀਵ
 ਅਨੁਭਵੀ ਆਤਮਿਕ' ਭਾਵਾਂ ਤੋਂ :—

ਅਨਜਾਣ ਹਾਂ
 ਅਗਿਆਨੀ ਹਾਂ
 ਬੇ-ਪ੍ਰਵਾਹ ਹਾਂ
 ਅਵੇਸਲ ਹਾਂ, ਜਾਂ
 ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਮਚਲੇ

ਹੋਏ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ 'ਸਬਦ' ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ 'ਤੱਤ-ਗਿਆਨ', 'ਅੰਤ੍ਰੀਵ
 ਭਾਵਨਾ' ਅਤੇ ਗੁਝੇ ਆਤਮਿਕ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝ, ਸੀਝ, ਪਹਿਚਾਨ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ।
 ਇਸੇ ਲਈ 'ਸਬਦ' ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਲਾਹੇ, ਫਲ, ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ

overflowing love
 love-filled 'glance'
 dynamic touch
 reflections of the innate Self-love
 reflection of the Shabad illumination
 divine righteous feelings
 dynamic life
 magnetic pull,

numerous other seekers who approach him or associate with him, can derive benefit.

- 1 *The Gurmukh saves millions of people, O Siblings of Destiny, blessing them with even a particle of the Name.* 608
- 2 *In the Company of the Holy, there is no suffering. The Blessed Vision of their Darshan brings a sublime, happy peace.* 272
- 3 *Kabeer, blessed is that mouth, which utters the Lord's Name. It purifies the body, and the whole village as well.* 1370

In Gurbani the word 'Shabad' has been used numerous times to bring out its innate divine meanings.

Because we are focused externally, we are only aware of the intellectual and superficial meanings of the 'Shabad's' literal form; about its subtle, innate, intuitional, divine meanings we are:-

unaware
 ignorant
 unconcerned
 negligent or
 are knowingly feigning

ignorance. For this reason we are unable to unravel, discover, or recognise the intuitional 'essence-knowledge', the innate viewpoints and the hidden divine secrets. That is why we are devoid of the divine benefits, fruits, results and blessing of the 'Shabad'.

ਵਾਂਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ।

ਇਸੇ ਕਾਰਨ, ਆਮ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ 'ਸਬਦ' ਦੀ ਬਾਬਤ ਅਤਿਅੰਤ ਭੁਲੇਖੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਬੇ-ਲੋੜੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ।

ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ :—

'ਸਬਦ'

'ਗੁਰ-ਸਬਦ'

'ਤਤ-ਸਬਦ'

'ਇਕ-ਸਬਦ'

'ਸਚ-ਸਬਦ'

'ਅਨਹਦ-ਸਬਦ'

'ਪੰਚ-ਸਬਦ'

ਦੇ ਅੰਤੀਵ ਅਨੁਭਵੀ ਗੁਝੇ ਆਤਮਿਕ 'ਭੇਦਾਂ' ਅਤੇ 'ਭਾਵਾਂ' ਨੂੰ, ਸਰਲ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਇਹ 'ਸ-ਬ-ਦ' ਸਿਰਫ

ਮੁਰਦਾ ਅਖਰ ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਬੋਲੀ ਦੇ ਲਫਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਵਲਵਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ 'ਚਿਤ੍ਰ' ਹੀ ਨਹੀਂ,

ਬਲਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸਥੂਲ ਦਿਸ਼ਣਹਾਰ ਅਖਰਾਂ ਦੇ 'ਅੰਤ੍ਰ-ਗਤ' ਕੋਈ ਅਲੌਕਿਕ :—

'ਥਰ-ਥਰਾਉਂਦੀ'

'ਲਰ-ਜਰਾਉਂਦੀ'

'ਰੁਣ-ਝੁਣ' ਛੇੜਦੀ

'ਲਹਿਰਾਂ' ਮਾਰਦੀ

'ਲੁਕ-ਮਚਾਈ' ਖੇਲਦੀ

'ਕਲੱਲਾਂ' ਕਰਦੀ

'ਪ੍ਰੰਮ-ਗਲਵਕੜੀਆਂ' ਪਾਉਂਦੀ

'ਲਾਡ-ਲਡਾਉਂਦੀ'

L66/13

For this reason, numerous doubt fallacies exist among ordinary people which have become the cause of unnecessary debates.

In these series of essays, an attempt has been made to give the innate, intuitional, hidden divine 'secrets' and meanings of:-

'Word'

'Guru's Word'

'Essence-Word'

'One-Word'

'True-Word'

'unstruck-Word'

'Five Primal Sounds'

in simple language.

This 'S H A B A D' or W O R D is not just

a dead word,

a word of a language,

a reference of some thoughts,

a means of expressing some emotions,

a pictorial representation of some feelings,

but it is some supernatural 'innate'

'vibrating'

'attaching'

'celestial melody clicking'

'rippling'

'hide-and-peek playing'

'frolicking'

'lovingly-embracing'

'Cuddling'

L66/13

‘ਖੇਲ-ਖਿਲਾਉ’ ਦੀ
 ‘ਅਨਹਦ-ਧੁਨੀ’ ਵਜਾਉ’ ਦੀ
 ‘ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਲਾ’ ਪਿਲਾਉ’ ਦੀ
 ‘ਪ੍ਰੇਮ-ਸਵੈਪਨਾ’ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉ’ ਦੀ
 ‘ਪਿਆਰ-ਹਠਕੋਲੀਆਂ’ ਕਰਦੀ
 ‘ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਮਈ’
 ‘ਜੀਉ’ ਦੀ-ਜਾਗਦੀ’
 ‘ਗੱਜਦੀ-ਵਜਦੀ’

‘play-initiating’
 ‘unstruck-melody sounding’
 ‘goblet of love in the offering’
 ‘swimming in the (pool) of ‘Self-Love’
 lovingly playing games
 ‘illuminating’
 ‘living and awake’
 ‘rolling –thundering’

‘ਜੀਵਨ-ਰੋ’ ਅਥਵਾ ‘ਸਬਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼’ ਦੀ ‘ਆਤਮ-ਸ਼ਕਤੀ’ ਹੈ, ਜੋ:—

ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ ਹੈ
 ਬਿਸਮਾਦ ਰੂਪ ਹੈ
 ਅਦਭੁਤ ਰੂਪ ਹੈ
 ਰਸ-ਰੂਪ ਹੈ
 ਰੰਗ-ਰੂਪ ਹੈ
 ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ ਹੈ
 ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੂਪ ਹੈ
 ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਹੈ
 ਭਗਤ-ਵਛਲ ਹੈ
 ਅੰਤ੍ਰਿਜਾਮੀ ਹੈ
 ‘ਸਬਦ-ਗੁਰੂ’ ਹੈ
 ‘ਗੁਰ-ਮੂਰਤ’ ਹੈ
 ‘ਵਾਹੁ-ਵਾਹੁ’ ਹੈ
 ਗੁਪਤ ‘ਨਾਮ’ ਹੈ
 ‘ਅੰਮ੍ਰਿਤ’ ਹੈ ।

‘life-current’ or is the ‘Divine-Power’ of the ‘Shabad or Word Manifestation’.

whose form is:-

astounding
 wondrous
 unique
 relish giving
 colourful
 (one) joyous celebration
 love
 compassion
 devotee-caring
 the inner-knower
 the ‘Shabad-Guru’
 the manifestation of the Guru
 incredibly astounding
 the ‘secret’ Naam’
 the ambrosial nectar.

ਪਰ—ਐਸੇ ‘ਅਸਚਰਜੋ-ਅਸਚਰਜ’, ਵਿਸਮਾਦੀ ‘ਸਬਦ-ਗੁਰੂ’ ਨੂੰ :—

ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ‘ਅੱਖ’ ਨਹੀਂ,
 ਪਹਿਚਾਨਣ ਵਾਲੀ ‘ਬਿਬੇਕ-ਬੁੱਧੀ’ ਨਹੀਂ,
 ਬੁਝਣ ਵਾਲਾ ‘ਤਤ-ਗਿਆਨ’ ਨਹੀਂ,
 ਚੀਨਣ ਵਾਲਾ ‘ਅਨੁਭਵ’ ਨਹੀਂ,

But – to see such a ‘marvel of the marvellous’ wondrous ‘ Shabad-Guru’ (we):-

do not have the ‘eye’,
 do not have the discerning intellect to recognise it.
 do not have the ‘essence-knowledge’ to unravel it,
 do not have the ‘intuition’ to discover,

ਮਾਨਣ ਵਾਲਾ 'ਹਿਰਦਾ' ਨਹੀਂ,
ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਵਾਲੀ 'ਸ਼ਰਧਾ' ਨਹੀਂ,
ਇਲਾਹੀ ਦਾਤ ਲਈ 'ਭਾਂਡਾ' ਨਹੀਂ,
ਅਨਹਦ-ਧੁਨੀ 'ਸੁਨਣ' ਵਾਲੇ ਕੰਨ ਨਹੀਂ,
ਬਿਸਮਾਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 'ਭਾਵਨਾ' ਨਹੀਂ,
'ਪ੍ਰਿਮ-ਰਸ' ਮਾਨਣ ਵਾਲੀ 'ਸਵੈਪਨਾ' ਨਹੀਂ ।

ਹਾਂ ਜੀ, ਐਸੇ 'ਅਨਹਦ-ਸਬਦ', 'ਤਤ-ਸਬਦ', 'ਸੱਚ-ਸਬਦ', 'ਏਕ-ਸਬਦ' ਦੀ
ਅਪਾਰ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ—ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ
ਗਿਆ ਹੈ :—

'ਆਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਹੈ
'ਗੁਪਤ-ਨਾਮ' ਹੈ
'ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ' ਹੈ
'ਅਨਹਦ ਰਾਗ' ਹੈ
'ਅਨਹਦ ਨਾਦ' ਹੈ
'ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ' ਹੈ
ਅਨਹਦ ਲਹਿਰਾਂ ਹਨ
ਅਨਹਦ ਤਰੰਗਾਂ ਹਨ
ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ 'ਰੁਣ-ਝੁਣ' ਹੈ
ਪਿਆਰ ਦੀ 'ਥਰ-ਕੰਬਣੀ' ਹੈ
'ਪ੍ਰਿਮ-ਸਵੈਪਨਾ' ਹੈ
'ਪ੍ਰਿਮ-ਪਿਆਲਾ' ਹੈ
'ਪ੍ਰਿਮ-ਪਦਾਰਥ' ਹੈ
'ਚੁਪ-ਪ੍ਰੀਤ' ਹੈ
'ਚੁਪ-ਮੰਡਲ' ਹੈ
'ਚੁਪ-ਚਪੋਲਾ' ਹੈ
'ਚੁਪ-ਸਨੇਹੜੇ' ਹਨ
ਅਬੋਲ ਬੋਲੀ ਹੈ
'ਰਵਿ-ਰਹਿਆ-ਭਰਪੂਰ' ਹੈ
'ਅਨਹਦ ਝੁਣਕਾਰ' ਹੈ

do not have the heart to accept as true,
do not have the faith to sacrifice oneself,
do not have the vessel for the spiritual gift,
do not have the ears to hear the unstruck-sound,
do not have the 'desire' of being wondrous,
do not have the 'self-love' to enjoy the 'relish of love.'

Yes indeed, the glory of such an 'Unstruck-Word', 'Essence-Word', 'True-Word', 'One-Word' is mentioned in the light of Gurbani as follows:-

is 'divine-illumination'
is 'secret Naam'
is 'unstruck melody of Gurbani'
is 'unstruck raag or metre'
is 'unstruck sound current'
is 'unstruck-melody'
are 'unstruck -aves'
are 'unstruck-ripples'
the 'jingling' of the ripples
the 'vibrations' of love
is the 'love of the innate Self'
is the 'goblet of love'
is the 'thing of love'
is 'silent-love'
is the realm of silence'
is the silent quaffing
are 'quiet-well wishers'
is an unutterable language
is all engulfing and all encompassing
is 'unstruck tinkling'

'ਆਤਮ ਰਿੰਡੋਲਾ' ਹੈ
 'ਚੁਪ-ਗਿੜਾਂਉ' ਹੈ
 'ਚੁਪ-ਗਰਜ' ਹੈ
 ਗੁਪਤ 'ਲੇਵਾ-ਦੇਵੀ' ਹੈ
 ਗੁਪਤ 'ਵਣਜ-ਵਪਾਰ' ਹੈ
 'ਅਣਮੜਿਆ ਮੰਦਲ' ਵੱਜਦਾ ਹੈ
 'ਬਿਨ ਵਜਾਇ ਕਿੰਗਰੀ' ਵੱਜਦੀ ਹੈ
 ਆਤਮ-ਰਸ ਦਾ 'ਵਾ-ਵਰੋਲਾ' ਹੈ
 ਆਤਮ 'ਮੌਜ' ਹੈ
 ਆਤਮ 'ਮਸਤੀ' ਹੈ
 'ਮਹਾਂ ਅਨੰਦ' ਹੈ
 'ਜੀਵਨ-ਦਾਤਾ' ਹੈ
 'ਪਰਮ-ਤਤ' ਹੈ
 'ਆਤਮ ਜੋਤ' ਹੈ
 'ਗੁਪਤ ਨਾਮ' ਹੈ
 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਹੈ
 'ਗੁਰੂ' ਹੈ,

ਅਤੇ ਇਹ 'ਤਤ-ਸਬਦ' ਹੀ :—

ਰਸ ਭਿਨਣੀ 'ਝਰਨਾਹਟ' ਹੈ
 'ਦਾਮਨੀ ਜੋਤ' ਹੈ
 'ਨਿਰੰਜਨੀ ਜੋਤ' ਹੈ
 'ਚਰਨ ਕਮਲ ਦੀ ਮੌਜ' ਹੈ
 'ਚੁੰਬਕੀ ਖਿਚ' ਹੈ
 'ਜੀਵਨ ਰੂਪ' ਹੈ
 'ਸਚਾ ਨੀਸਾਣ' ਹੈ
 'ਸੁਖ ਸਾਗਰ' ਹੈ
 'ਦੁਖ-ਭੰਜਨ' ਹੈ
 'ਭੈ-ਭੰਜਨ' ਹੈ
 'ਭਰਮ ਕਾਟਨਹਾਰ' ਹੈ
 'ਹਨੇਰ ਬਿਨਾਸਨ' ਹੈ

L66.16

is the swing of the soul
 is the silent rotation
 is the silent thunder
 is the secret give and take
 is the secret deal
 is the sound of the skinless drum
 without striking the bina plays
 is the cyclone of soul-relish
 is divine joy
 is divine ecstasy
 is supreme bliss
 is the gift of life
 is the supreme essence
 is the divine light
 is the secret Naam
 is the ambrosial nectar
 is the guru,

and this 'essence word' is :-

is the relish filled 'thrill' or tremor
 is the dynamic light
 is the blemish less light
 is the joy of the lotus feet
 is a magnetic pull
 is live giving
 is the true indicator
 is the ocean of peace
 is the destroyer of dis-ease
 is the destroyer of fear
 is the eradicator of doubt fallacy
 is the destroyer of darkness

L66/16

'ਜਮ ਬਿਦਾਰਨਹਾਰ' ਹੈ
 'ਕਰਮ' ਮੋਟਨਹਾਰ ਹੈ
 ਮਾਇਆ ਦਾ 'ਮਾਰਨ' ਹੈ
 'ਆਵਾ-ਗਵਨ' ਮਿਟਾਵਨਹਾਰ ਹੈ
 'ਲਕਟੀ ਟੋਹਣੀ' ਹੈ
 'ਖੋਂਦ-ਖੁਮਾਰੀ' ਹੈ
 'ਲਾਲ-ਅਮੋਲਾ' ਹੈ
 'ਮਿਠੀ ਆਤਮਿਕ ਕੰਥਣੀ' ਹੈ
 ਬਬੀਹੇ ਦੀ 'ਸ੍ਰਾਂਤੀ ਬੁੰਦ' ਹੈ
 'ਸਦ-ਹੁਣ' ਹੈ
 ਨਿਤ 'ਨਵਾਂ-ਨਵੇਲਾ' ਹੈ
 'ਪ੍ਰੇਮ-ਪੁਰਖ' ਹੈ
 'ਪ੍ਰੇਮ-ਪਦਾਰਥ' ਹੈ
 'ਅਤਿ-ਪ੍ਰੀਤਮ' ਹੈ
 'ਮੂਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਹੈ
 ਮਰ-ਜੀਵਿਤਿਆਂ ਦਾ 'ਦੇਸ਼' ਹੈ
 'ਸਰਬ-ਰਹਿਆ-ਭਰਪੂਰ' ਹੈ
 'ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ' ਹੈ
 'ਚੋਜ ਵਿਡਾਣਾ' ਹੈ
 'ਸਦ ਬਖਸ਼ਿਦ' ਹੈ
 'ਸਦਾ ਮਿਹਰਵਾਨਾ' ਹੈ
 'ਅਉਗੁਣ ਕੇ ਨ ਚਿਤਾਰਦਾ' ਹੈ
 ਵਡਾ 'ਦਾਤਾ' ਹੈ
 ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਠੰਡਾ 'ਬੁੱਲਾ' ਹੈ
 ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦਾ 'ਪਹੁ-ਫੁਟਾਲਾ' ਹੈ
 ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦੀ ਨਿਰਮਲ 'ਸ਼ਬਨਮ' ਹੈ
 ਆਤਮ ਮੰਡਲ ਦਾ 'ਸੱਜਰਾ-ਪਣ' ਹੈ

is the destroyer of *jam* the couriers of death
 is the eradicator of deeds
 is the destroyer of 'maya' or materialism
 is the eradicator of transmigration
 is the cane of the blind
 is the intoxication of vigour and energy
 is the priceless gem
 is the sweet divine shiver
 is like the ambrosial rain drop of the rain bird
 forever its the now (as opposed to past present and future)
 is ever new and novel
 is the Being of love
 is the thing of love
 is the extreme beloved
 is the source of the creation
 is the 'country' of those who die(to the ways of the world) yet live
 is all engulfing and all encompassing
 is omnipotent
 is the wonderful Player
 is ever merciful
 is ever benevolent
 is one who does not dwell on our misdeeds
 is the great bountiful provider
 is the cool gush of the sweet divine realm
 is the dawn of the divine realm
 is the pure dew of the divine realm
 is the freshness of the divine world
 is the seven coloured rainbow of the divine world.

This subject of Shabad has been clarified in English by a highly evolved soul as follows:-

God is one, the omnipresent, the omnipotent, the omniscient, who is best reflected in this cosmos through his 'SHABAD', 'WORD', 'LOGOS', or 'NAAM'. The entire universe exist, and is being sustained by this SHABAD, which is the essence of Divinity.

Gurbani that descended down to man and mankind, through the Body called 'Guru Nanak', was this very 'SHABAD-ETERNAL', whose visible forms may vary, but ESSENCE remains the same.

The meditation on this SHABAD alone will lead us to the inference that there is in this creation, only ONE GURU- the dispeller of the darkness of ignorance, and harbinger of the Light of knowledge.

The more we meditate upon His SHABAD, and contemplate on His qualities, the more we enjoy His presence and BLISS.

Thus, SHABAD is the Supreme GURU of all, and revealer of the Divine REALITY.

This Shabad GURU has only :-

- I. ONE SERMON to preach to all humanity,
2. ONE KNOWLEDGE to disseminate,
3. ONE LIGHT to show the way out.

It is all ONE, the only ONE and the SAME EVER.

It is for *all*, above caste, community, clime and country. it is as much for the masses, as for the classes.

Guru Nanak's WORD or Gurbani is meant to enlighten and illuminate the entire mankind.

Let it be made very clear that the 'WORD' or 'SHABAD' is the ONLY ETERNAL GURU-because it alone is capable of removing the darkness of ignorance, being itself 'Prakash

SARUP' or :DIVINE LIGHT'.

Remember :-

SHABAD is PRAKASH-SARUP, and ,
PRAKASH is SHABAD-SARUP.

Therefore, our PSYCHE or SURAT is to be attuned to this 'Shabad' :- 'SHABAD GURU-SURAT DHUN CHELA,' or 'SURAT-SABAD PRAKASH.' The NIRAKAR expresses HIMSELF through HJS SHABAD, in order to enlighten the whole humanity, and in the process, becomes mankind's GURU, the ONLY GURU, the SAT-GURU :-

'AAD-ANT EKAY AVTARA, SOI GURU SAMJHIO HAMARA.'

Know ye HIM and HIM alone, to be our GURU, the Dispeller of the darkness of ignorance.

We, wise ones, tend to limit the UNLIMITED. THERE we err.

So, the urgent *need* is to become '*introverts*', seeking the Supreme *within the centre of us*, the core of us, the remotest recesses of our heart. 'Right-about~turn' and inward march, deeper, deeper, deeper, down to one ABSOLUTE.

What we call 'Religion', is, in a sense, two-pronged or two-faced or aspected.

One aspect of it, *is* the 'outer' aspect-which we term as 'karm-kand' (ritual). But it should be remembered that this 'karm-kand' was never meant to be an *end in itself*.

It is only a *MEANS to an END*.

The other aspect is to *enter within*, and that is *the END*.

.For, only when we *end* in the ULTIMAT.E, do we begin to *LIVE for ever* .

If the 'karm-kand' *does not take us to that END*. it is useless for us, for, its only object is to :-

motivate,
inspire,
impel,
propel,
compel, and
drive

us to dive deep *within*, deeper and deeper, till we arrive at the ULTIMA TE DEPTH, the NIJ-GHAR, own Divine HOME.

Just to teach us the technique of *turning inward*, GURU NANAK toiled, taking ten different BODIES, and two and a half centuries-to drive the lesson home, \his lesson of *returning HOME*, by putting us in direct contact with the 'SHABAD'.

How much did we heed *then* and how much do we heed the is lesson *now!*

Does or does not our honest answer put us to shame- burning shame ?

And that is the tragedy :-

-with our *entire* being,
-with the entire fabric of our society,
-with our leaders in the political field,
-with our leaders in the religious field, and more with them, than with any other .

The JYOTI or the prakash that impelled and propelled the 'SHABAD-SARUP' BODY-named 'NANAK', and the BODIES that followed, now dwell in Sri Guru Granth Sahib. Thus, this is the eleventh BODY -that NANAK abides in, and resides in. This Holy Granth Sahib that we see here, is the embodiment of the JYOTI-the PRAKASH-the self effulgent LIGHT ETERNAL, the SHABAD, and is worthy of worship.

Therefore, it goes without saying that this SRI GURU GRANTH SAHIB is the Sum-up of SHABAD-PRAKASH, and will ever LIVE, survive and surmount all winds and Whirlwinds, !Ind all the onslaughts of the diabolical forces of darkness.

This LIGHT will *oul-light* all darkness, and out-shine all lesser lights,

We have to meditate on this SHABAD. imbibe it, by *turning inH'ard*, become, INTROVERTS (Antar-mukhi).

For, then alone, will the secrets of Shabad or Gurbani be revealed to us.

This 'SHABAD-GURU' is ever with us. Just we *don't care*, and we don't want to be *bothered* !

We have become what we were, *before* the advent of Guru Nanak. We now have a 'deaf ear' or *indifference* for His Gurbani. the SHABAD GURU :

To understand and imbibe the DIVINE WORD, SHABAD, we have to make a 'Right-about-turn; turn inward, *guided by* Enlightened souls-'Sadh Sangat'.

Enlightened and Blessed souls can lead us on, deep down to the remotest recesses of the ETERNAL REALITY.

The learned ones expound and propound it in various and varied ways.

GOD alone is there, nothing else exists, except in name and form.

THE ULTIMATE REALITY is nameless and formless.

We have to :-

search,
find,
reach, and
realise

it in our 'insides'-within ourselves, by churning our-'self' within.

We have to search and realise the LIGHT or PARKASH of the SHABAD, which is all-pervading, eternal, vibrating and word-Less-WORD.

But the irony is, that we, like winter rats, have gone deep down into our dark hole - *obstinately refusing* to receive LIGHT that is being beamed at us by BABA NANAK through SHABAD !! We sing Nanak's praises-but *do not understand, value or practice His advice* !

WHAT WISDOM !!!

And all this only because of our illusionary EGO !

We have carefully and confidently confined ourselves to a closed cage, like the cocoon of the silk worm, caught in an EGO-COMPLEX of our own making, quite oblivious of the Parkash within and without.

Heading to the 'SHABAD-GURU' or 'GURU SHABAD' or 'GURU BANI' is the ONLY WAY OUT to get out of this woyl9 of negative thoughts and materialism. I repeat, the 'GURBANI-WAY' or 'NANAK WAY' of Shabad Prakash is the ONLY WAY to *take us out* of the darkness of ignorance, and *keep us out* of the maze of this muck, this mud, this quagmire of Egoistic illusion.

This sublime spiritual ART of 'SOUL SCIENCE' can be learned only in the University of 'Sadh-SANGAT' i.e. the company of the Enlightened and blessed Souls-with Gurbani as our Guide and Text.

End.

